

el divan al pati | JOAN GIBERT

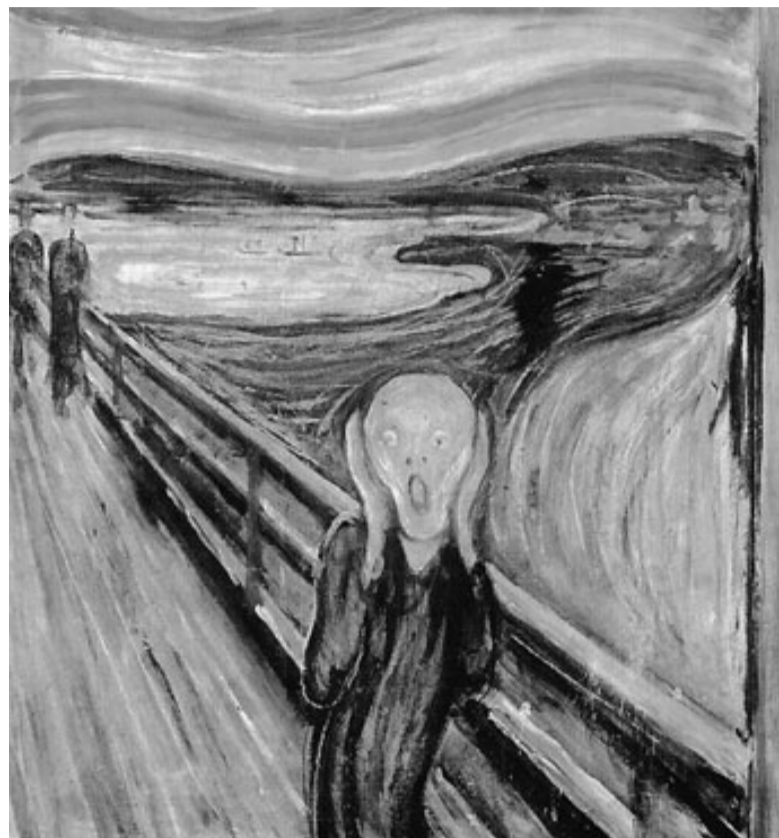
Allò que fa obstacle en l'educació

No oblidem que tots i cadascun de nosaltres tenim la pròpia modalitat de gaudi. Un gaudi que si no es treballa i modula acaba essent un obstacle per a la tasca educativa

Aquest va ser el títol triat com a inici d'una conversa amb les meves companyes i companys d'institut. La columna d'avui em permet compartir amb el lector una de les qüestions tractades. Per la psicoanàlisi, allò que fa d'un subjecte un inadaptat és un gaudi que no es domestica, una satisfacció estúpida a la qual el subjecte no està disposat a renunciar i que el situa al marge del llaç social amb els altres: insultar, molestar, desafiar, malparlar, dur la contrària. Em consta que el concepte de gaudi no s'entén. Sovint s'associa amb gaudir, passar-s'ho bé, i això no té res de dolent, sempre que es faci en el lloc adequat i sense causar molèsties als altres. Com podeu comprendre el gaudi del qual parlem té un caire molt menys amable, fins al punt que el presentem com el veritable obstacle a l'educació. Per fer-ho més entenedor, intentaré posar algun exemple extret de la vida quotidiana.

● Civilitzar, domesticar, posar a ratlla aquest gaudi és, des de sempre, una de les tasques de l'educació. Tractant-se, però, d'un gaudi individual, res no es podrà aconseguir sense el consentiment del subjecte; aconseguir aquest consentiment és objectiu prioritari de la tasca educativa.

Xerrar no està pas malament, una conversa entre amics pot ser profitosa i agradable. Xerrar sense parar durant l'explicació del professor a classe ja no està tan bé. Xerrar i malparlar d'amics i parents, a tort i a dret, acostuma a tenir conseqüències nefastes. Xerrar de segons què, segons on, et pot arribar a costar la vida. En aquest *crescendo*, haureu pogut captar que, d'allò que es tracta amb el gaudi, és d'un excés; d'un excés que malmet les relacions socials i que et deixa exposat a quedar-te més sol que la una. Aquest és el preu que, tard o d'hora, paguen el taffer, el mentider, el delator i tots aquells que gaudeixen criticant, enganyant i deixant com un drap brut els altres. Civilitzar, domesticar, posar a ratlla aquest gaudi és, des de sempre, una de les tasques de l'educació. Tractant-se, però, d'un gaudi individual, haureu endevinat que res no es podrà aconseguir sense el consentiment del subjecte; aconseguir aquest consentiment és objectiu prioritari de la tasca educativa. Ens cal saber, però, que cadascú té

La por queda reflectida en el quadre, *El crit*, d'Edvard Munch.

la seva pròpia modalitat de gaudi i que del gaudi propi ningú en vol saber un borrall. És per això, que constitueix un veritable obstacle per a l'educació. Una altra cosa que hem de saber és que el gaudi no es pot suprimir, ni tan sols canviar per un altre. Allò que sí que es pot fer és modular-lo, convertir-lo en un element que, lluny d'ocasionar conflictes, contribueixi a teixir vincles amb els altres. El gaudi és allò més particular de cadascú, com aquell qui diu, «la marca de la casa». És per això, que tots som tan previsibles pels altres, que voldríem actuar o fer les coses de forma diferent però, que les acabem fent a «la nostra manera». Amb aquestes premisses, el marge de maniobra és tan estret que, fins i tot, sembla inexistent. Es podria dir que les coses són com són i que, facis el que facis, seguiran essent com sempre; aquesta és la postura cínica. Justament perquè el marge és estret ens cal afinar el tret; si hi ha marge, hi ha possibilitat. Al cap i a la fi, les possibilitats educatives es juguen sempre a les vores.

Us posaré ara un altre exemple extret de la clínica. Es tracta del cas d'un nen que es dedicava a fer por als altres i que gaudia provocant en-surts. Per aconseguir acollir l'altre, duia rèptils, aràcnids i altres bestioles per l'estil, a classe. En la seva modalitat simptomàtica de gaudi «fer por a l'altre» va arribar a penjar un petit animal domèstic.

La cosa s'hauria pogut tancar amb un «no té remei». El cas va arribar a un psicoanalista que, lluny de recular i fer-se fonedís, va ser capaç d'escoltar-lo, acollir el seu símptoma i obrir una possibilitat de canvi. Al cap de poc temps, el mateix sub-

jecte, un noi d'uns tretze anys, es va «inventar» una sortida al seu gaudi idiota.

● Ens cal saber que cadascú té la seva pròpia modalitat de gaudi i que del gaudi propi ningú en vol saber un borrall. És per això, que constitueix un veritable obstacle per a l'educació.

En comptes de fer por a tort i a dret, va posar en funcionament un passatge del terror de l'estil del tren de la bruixa de les fires. Cobrava entrada i només hi anaven les noies i nois disposats a pagar un euro per una ració de por. Amb aquest invent podia seguir gaudint fent por, no de manera indiscriminada com abans, sinó de forma perfectament modulada. Allò que constituïa un problema per als altres i, de retruc, per a ell, ha deixat de ser-ho.

Aquest és el marge que tenim per superar allò que constitueix el principal escull de l'educació. No oblidem que tots i cadascun de nosaltres tenim la pròpia modalitat de gaudi. Un gaudi que si no es treballa i modula acaba essent un obstacle per a la tasca educativa.

/ jgiberts@copc.es

opinió | JOSEP BOFARULL

Carles Cardó, fem-lo il·lustre!

Estem a les portes de la part més important dels actes de la commemoració del cinquantè aniversari de la mort de Carles Cardó. Aquesta coincidència m'ofereix la ocasió de parlar d'aquest home coherent i compromès. Fou un prevere fidel i crític, un pensador lúcid, un escriptor incansable. En la meua joventut estudiantil vaig llegir alguns dels seus llibres més espirituals. Em sentia atret per la seva postura valenta i lliure en el temps de la república i de l'esclat de la Guerra Civil. L'admiració pel capteniment del cardenal Vidal i Barraquer em féu adonar que igualment havia fet Cardó. També el cultiu de l'amor a la terra i les incipients visions catalanistes (fins amb accions d'un cert compromís polític) m'apropà a la seva personalitat tan inequívocament nacionalista. Foren aquests els trets incipients que l'incorporaren als mestres que han configurat la meua manera de ser i de viure. Ara, ja a Valls, en aquesta efemèride, Carles Cardó m'ha retornat amb més convenciment, amb més amplitud, amb un mestratge més urgent.

● Les aportacions versaran sobre el pensament teològic, filosòfic i nacionalista de Carles Cardó

Els vallencs, de naixement i d'adopció, podem reconèixer l'excel·lència de Cardó i fins enorgullir-nos-en, si de fet coneixem i recollim el seu missatge, si ens empeny en la formació de la nostra identitat, si rebem el seu estímul. Un quadre més, en el qual figura un personatge a la galeria d'il·lustres de la casa de la vila, no fa més important la ciutat. Les glòries del passat poden inspirar discursos i castells de foc. El que realment compta és el que ens ensenyen a fer, a nosaltres. Ells i elles, també el prevere Carles Cardó, proclamen als quatre vents quins homes i quines dones pot produir aquesta terra i el vent que hi bufa. Són un repte per a nosaltres. Tenim l'ocasió de entomar-lo.

Per començar se'ns ofereixen dues activitats per conèixer qui era Carles Cardó, quin esperit fogós el menava, amb quin llenguatge expressava el seu estremiment interior, quins són els seus ensenyaments vàlids per a la actual situació confusa i fràgil en el camp polític i eclesial, quines obres senyeres va escriure. També és interessant per comprendre la persona, les etapes i llocs pels quals va passar: la seva vida és com un itinerari interior, un procés de maduració sense fissures i amb algunes ferides.

Des del dia 7 fins al 23 de novembre es podrà visitar, contemplar i llegir una exposició biogràfica i bibliogràfica sobre Cardó. Es podrà veure a la sala Sant Roc de l'Institut d'Estudis Vallencs, cada dia a la tarda. S'hi podran trobar les fotos del temps, una breu selecció del seu pensament, els seus llibres, les seves traduccions.

Per posar-se en contacte, amb més profunditat, amb la persona i el pensament del canonge Cardó, el dissabte 15 de novembre, al mateix Institut i en una doble sessió de matí i tarda, tothom està convidat a participar en un seminari. Oferirà cinc ponències i els debats corresponents. Es podran escoltar professors i entesos com Josep Gil, Jordi Giró, Lluís M. Moncunill, Joan Rigol i Manuel M. Fuentes. Les aportacions versaran sobre el pensament teològic, filosòfic i nacionalista de Carles Cardó, a més del seu peculiar i ric estil literari. També s'intentarà actualitzar la seva proposta nacionalista tant en els seus aspectes polítics com en els eclesials. Aprofitem-nos d'aquests dues bones possibilitats de fer més il·lustre el vallenc Carles Cardó. Si coneixent-lo millor, el seu mestratge reforça la nostra autoestima com a ciutadans, ens il·lumina el camí que cal seguir com creients dins de l'Església d'ara i aquí, ens empeny a sentir-nos i ser millors fills d'aquesta pàtria nostra... haurà estat un meritori record d'un dels grans homes que ha donat aquesta ciutat.